

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

1 (13)

Datum
2025-12-09

Ärendebeteckning
101-8445-2025

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.smf@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss, SOU 2025:93 En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk

Bakgrund

Er beteckning: LI2025/01500.

Länsstyrelsen Västerbotten, här nedan benämnd Länsstyrelsen, har fått möjlighet att yttra sig över utredningen En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk.

Utredningens uppdrag har varit att genomföra en översyn av den nationella skogspolitikens givna utvecklingen sedan den skogspolitiska reformen 1993, inklusive policyutvecklingen inom EU samt överväga åtgärder för ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk som stärker näringsfriheten och investeringsviljan.

Delar av uppdraget redovisades i delbetänkandet Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk SOU 2024:91 som Länsstyrelsen yttrade sig över den 12 maj i år.

Sammanfattning

- Den skogspolitiska utredningen har på kort tid gjort ett gediget arbete med att genomföra en översyn av den nationella skogspolitikens.
- I dag ser vi en ökad konkurrens om skogsmarken vilket kan leda till nya målkonflikter i skogen och att de målkonflikter som redan finns skärps och förstärks. Länsstyrelsen är en tvärsektoriell regional myndighet som är särskilt lämpad att arbeta med sammanvägda bedömningar utifrån regionala förutsättningar. Detta kan belysas med exemplet att Länsstyrelsen Västerbotten, tillsammans med Länsstyrelsen Norrbotten, har fått i uppdrag av regeringen att utveckla nya arbetssätt för att hantera målkonflikter kopplade till samhällsomvandlingen i norr.
- Länsstyrelsen anser att utredningen behöver ta mer hänsyn till skillnaderna mellan olika kategorier skogsägare. Västerbotten har ett stort antal privata och mindre skogsägare som har andra förutsättningar för och mål med sitt ägande än de större.

- Bygg vidare på de samverkansstrukturer som finns, som de regionala skogsprogrammen. Länsstyrelsen föreslår att de regionala skogsprogrammen kan fungera som regionala skogliga råd för att bidra till att uppfylla den svenska skogspolitiken.
- Länsstyrelsen saknar djupare och bredare konsekvensanalyser till hur utredningens förslag kan gå i takt med exempelvis de svenska miljömålen, biologisk mångfald, kulturmiljövärden, rennäringen och EU lagstiftningen.
- Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att skogsnäringen har en viktig roll för att klara en nationell eller internationell kris. Länsstyrelsen saknar dock en analys av konsekvenser av utredarens förslag kopplade till krisberedskap och försörjningstrygghet.
- Länsstyrelsen saknar bedömning om jämställdhet och anser att det bör belysas vilka konsekvenser skogsutredningens förslag får ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Länsstyrelsen anser att utredningens förslag, synpunkter och slutsatser som berör kulturmiljöerna i skogslandskapet är omfattande och men att dess konsekvenser är bristfälligt analyserade.
- Länsstyrelsen anser att utredningen håller en för låg nivå när det gäller beskrivningen av rennäringen, förståelse för hur rennäringen bedrivs och målkonflikterna mellan skogsbruket och rennäringen. Länsstyrelsen saknar en analys av Skogsutredningens kumulativa effekter på rennäringen.
- Länsstyrelsen föreslår en ny renbetesinventering inom hela renskötselområdet. Den senaste genomfördes på 70-talet och det har sedan dess skett omfattande förändringar på markväxtligheten. Inventeringarna ligger som grund för bland annat rennäringens riksintressen avseende betesområden.
- Förslaget om att ta fram en nationell förteckning över fågelarter och förslag till restriktioner är problematiskt. Det kommer vara svårt att hålla den korrekt och uppdaterad och det är svårt att för biologiskt komplexa frågor att använda sig av en förutbestämd fast ”mall”.
- Länsstyrelsen avstyrker författningsförslaget om att det ska bli möjligt att upphäva naturreservat och biotopskydd om syftet med skyddet inte längre är relevant. Nuvarande möjligheter till upphävande av naturreservat bedöms som tillräckliga.
- Länsstyrelsen stödjer förslaget att rätten till ersättning vid nekat tillstånd för avverkning i fjällnära skog avskaffas och i stället införs en rätt att kräva att ett skogsmarksskyddsområde bildas.

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ökad rådgivning. Länsstyrelsen bedömer att mer statlig rådgivning efterfrågas av skogsbrukets aktörer och kan göra reell skillnad i skogen. Inte bara Skogsstyrelsen utan även länsstyrelserna kan ses som en genomförandepart.
- Länsstyrelsen avstyrker förslaget om ett nytt mått för skogens klimatnytta. Måttet skulle ge en missvisande bild av klimatnytta från skogen relativt alternativa klimatåtgärder. De globala modellerna bör behållas för att säkerställa att beräkningar görs likartat mellan länderna.
- Länsstyrelsen motsätter sig förslaget om främmande trädslag. Riskerna med att föra in nya trädslag i stor skala är oöverskådliga och kommer förändra de skogliga ekosystemen i grunden
- Länsstyrelsen avstyrker förslaget om gödsling. Tillförande av gödning förändrar skogens ekosystem i grunden och kommer att orsaka negativ påverkan på bland annat biologisk mångfald och med oklara konsekvenser för markens långsiktiga produktivitet.
- Länsstyrelsen är positiv till ny standard och förenklad förrättningsprocess för skogsbilvägar. Skogsbilvägarna behöver anpassas till nya förutsättningar som förändrat klimat och tyngre fordon.
- Länsstyrelsen stödjer förslaget om att mål för att förebygga och begränsa skador orsakade av vilt regleras i författning.
- Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att det behövs en förstärkt skogsforskning och anser att SLU i Umeå bör vara en naturlig bas för denna.
- Länsstyrelsen välkomnar förslaget om att stärka Sveriges arbete med att bevaka och påverka EU:s skogspolitik. Regeringen bör också sträva efter ett nära samarbete med andra skogsnationer, särskilt Finland, men även med andra europeiska länder med omfattande skogsbruk.

Yttrande

Den skogspolitiska utredningen har på kort tid gjort ett gediget arbete med att genomföra en översyn av den nationella skogspolitiken. I Västerbotten spelar skogen en viktig roll, inte minst i glesbygd, där de gröna näringarna skapar många arbetstillfällen. Genom den växande bioekonomin har skogen potential att ge ytterligare arbetstillfällen runt om i länet. Många av förslagen i utredningen påverkar direkt och indirekt både den enskilde och landsbygdsutvecklingen. I Västerbotten ser vi stora möjligheter med en utvecklad bioekonomi och en global

omställning mot förnybara råvaror som trähus, biobaserade produkter, material, bränslen och drivmedel.

I dag ser vi en ökad konkurrens om skogsmarken. Skogen ska förutom olika exploateringsintressen även klara av att tillhandahålla biologisk mångfald i form av skydd, rekreation (jakt, bärplockning, annat), besöksnäring, etc. I Västerbotten innebär nyindustrialiseringen bland annat nya gruvor med tillhörande sandmagasin, fler vindkraftsparker och kraftledningsgator, industrietableringar, utbyggnad av transportinfrastruktur, bostadsområden och annan samhällsinfrastruktur. Allt detta kräver mycket mark och i många fall skogsmark. Sedan tidigare är det konstaterat att skogen inte räcker till alla anspråk vilket kan leda till nya målkonflikter i skogen och att de målkonflikter som redan finns skärps och förstärks. Det är därför viktigt att alla olika intressen, anspråk och perspektiv på skogen belyses och inkluderas i avväganden som rör skogen. Länsstyrelsen är en tvärsektoriell regional myndighet som verkar inom många samhällssektorer vilket gör oss särskilt lämpade att arbeta med sammanvägda bedömningar utifrån regionala förutsättningar. Detta kan med fördel belysas med exemplet att Länsstyrelsen Västerbotten, tillsammans med Länsstyrelsen Norrbotten, har fått i uppdrag av regeringen att utveckla nya arbetssätt och vidareutveckla befintliga samarbeten i syfte att hantera målkonflikter som uppstår vid handläggning av ärenden med anledning av den pågående nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i länen.

Bygg vidare på de samverkansstrukturer som finns, som de regionala skogsprogrammen eller andra former av regionalt samarbete. Det borgar för hänsynstagande till de skilda förutsättningarna i olika län. Länsstyrelsen har i sin roll möjlighet att samordna staten regionalt i detta arbete. Länsstyrelsen föreslår att de regionala skogsprogrammen kan fungera som regionala skogliga råd för att bidra till att uppfylla den svenska skogspolitiken. Det nationella och regionala skogsprogrammet är en samverkansprocess som syftar till att hantera komplexa och ofta konfliktfyllda frågor inom skogspolitiken. I processen ingår länsstyrelser, regioner, Skogsstyrelsen, skogsägare, miljöorganisationer, industri, forskare och andra relevanta intressenter. Länsstyrelsen förespråkar att regeringen använder det nationella och de regionala skogsprogrammen som bärare inom det skogspolitiska området, i likhet med hur skogsprogram används i många andra länder med omfattande skogssektor.

Regeringen har beslutat att tillsätta ett nationellt råd med fokus på skogsindustrins värdekedja. Det ska bidra till regeringens arbete för ett hållbart svenskt skogsbruk och främja skoglig tillväxt och konkurrenskraftig skogsnäring med ökad innovationskraft. Initiativet är en tydlig signal om att skogen är en central del i den fortsatta gröna omställningen och en stark drivkraft för svensk ekonomi. Ett antal Länsstyrelser har gemensamt föreslagit att utveckling av de regionala skogsprogrammen kan fungera som regionala skogliga råd och bidra till att uppfylla den svenska skogspolitiken.

Insatser för skogsnäringen måste ta hänsyn till skillnaderna mellan olika kategorier skogsägare. Västerbotten har ett stort antal privata och mindre skogsägare som har andra förutsättningar för och mål med sitt ägande än de större. Skogsägandet har ofta en nära koppling till lantbruket och landsbygdens utveckling. Skogen är en förnybar resurs med lång cykel, vilket gör att insatser som görs får effekt på lång sikt. De åtgärder som vidtas måste vara väl avvägda och ta hänsyn till riskerna.

Länsstyrelsen ser ett behov av att markanvändningsfrågor i större utsträckning hanteras som en helhet i lagstiftning och förvaltning, och att man underlättar för markägare att se vilken helhet ens markanvändning ingår i. Här behöver också kapaciteten för att förebygga och hantera målkonflikter stärkas för att bidra till att regelverk upplevs som mer tydligt och legitimt. Enbart information och kunskapsunderlag räcker inte för att åstadkomma den tydlighet som skogsutredningen syftar till, även om det är en viktig komponent. Man måste även arbeta aktivt med att göra kunskapen tillgänglig på ett sätt som är relevant för de man vill påverka. Det kan göras utifrån goda erfarenheter från arbetet i regionala skogsprogram, miljömålssamordning, rådgivning kring frivillig hänsyn i skogsbruket och dialog med markägare kring lämpliga skyddsformer. Allt detta ryms inom länsstyrelsernas uppdrag och efterfrågan från regionala aktörer finns, men det kräver resurser och ändamålsenliga arbetssätt för att ge effekt.

Länsstyrelsen ser att det finns flera viktiga förslag till förtydligat regelverk i skogsutredningen. För att fullt fungera måste fortsatt hantering av förslagen ske samordnat med andra regelfrågor för svenskt skogsbruk, som är under utredning nu. Skogsutredningen är en del av en helhet och Sverige behöver en tydlig och sammanhållen skogspolitik som harmoniserar klimat, tillväxt och biologisk mångfald.

Utredningen har sin tyngdpunkt på ett aktivt skogsbruk medan den förra skogsutredningen hade större tyngdpunkt på biologisk mångfald. Dessa båda utredningar tillsammans kan ge ett gott helhetsunderlag för en fortsatt utveckling av skogspolitiken och skogsbruket.

Produktionshöjande insatser behöver inte stå i motsats till klimat- och miljömål.

Fördjupade övergripande synpunkter

Viktiga klimatfrågor berörs inte

Utredningen har inte i tillräcklig utsträckning tagit upp klimatförändringens negativa påverkan på skogens hälsa och dess konsekvens både i form av minskad kolinlagring och minskad virkesproduktion. Länsstyrelsen efterlyser ett större fokus på klimatanpassning för att stärka skogens vitalitet och ekosystemens

funktioner och därigenom skapa resiliens mot klimatbetingade störningar.

Länsstyrelsen konstaterar samtidigt en allvarlig utveckling när det kommer till nettoinbindningen av växthusgaser i skog de senaste tio åren. Summerar man utvecklingen av territoriella utsläpp av växthusgaser och utvecklingen inom markanvändningssektorn (LULUCF), har den minskade nettoinbindningen varit lika stor som minskningen av territoriella utsläpp av växthusgaser. Vilket gör att Sveriges geografiska bidrag till växthusgaser i atmosfären de senaste tre åren är ungefär på samma nivå som i början av 1990-talet. Utredningen har inte i tillräcklig utsträckning hanterat behovet av ökad nettoinbindning av växthusgaser i skogen.

Skogens viktiga roll i beredskapsplaneringen

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att skogsnäringen har en viktig roll för att klara en nationell eller internationell kris. Därför behöver näringen inkluderas i samhällets breda beredskapsplanering. Länsstyrelsen saknar dock en analys av konsekvenser av utredarens förslag kopplade till krisberedskap och försörjningstrygghet.

Jämställdhet

Länsstyrelsen saknar bedömning av konsekvenser för jämställdhet för utredningens förslag. Jämställdhet är en fråga som behöver belysas i varje arbete som läggs fram för att se vilka positiva eller negativa konsekvenser som kan uppstå. Exempelvis finns det i utredningen statistik uppdelat på kön när det gäller ägande av skog. Kunskapen om målgruppen, dvs ägandet, bör då speglas i förslaget som utredaren lägger kring rådgivning då det kan behövas särskilda insatser för att nå olika typer av skogsägare. Länsstyrelsen arbetar genom skogsprogrammet för att uppnå ett jämställt skogsbruk, inom både företagande och ägande, där varken könstillhörighet eller bakgrund utgör ett hinder.

Konsekvensanalysen

Länsstyrelsen saknar djupare och bredare konsekvensanalyser om hur utredningens förslag kan gå i takt med de svenska miljömålen, den internationella konventionen för biologisk mångfald, fornlämningar och kulturmiljövärden, sociala värden, rennäringen i skogsmark, sysselsättning, regional utveckling samt EU-lagstiftning som exempelvis EU:s naturrestaureringsförordning, vattendirektivet, miljö kvalitetsnormer och avskogningsförordningen.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anser att det är en stor brist att ingen kulturmiljöexpert deltagit i utredningens arbete. Utredningens förslag, synpunkter och slutsatser som berör kulturmiljöerna i skogslandskapet är omfattande men dess konsekvenser bristfälligt analyserade, så det är mycket angeläget att de utreds vidare av en myndighet med rätt sakkompetens.

Till skillnad mot åtgärder för ökad biologisk mångfald så kan aldrig de historiska kulturmiljöerna öka i antal.

Ansatsen i utredningen med att skapa tydlighet för skogsbruket genom ett omprövat kulturmiljöarbete i skogen är i grunden positivt. Men Länsstyrelsen ser att det kan finnas negativa konsekvenser. Resonemanget i utredningen om att flytta tillsynsansvaret för fornlämningar till Skogsstyrelsen ger en otydlighet. Varför ska tillsynen av kulturmiljöer i skogsbruket hanteras på annat vis än tillsyn av kulturmiljöer i andra näringsverksamheter? Enligt rådande lagstiftning (Kulturmiljölag 1988:950 1 kap 2 § 2 st) är det länsstyrelsen som har ansvar för det statliga kulturmiljöarbetet i länet vilket även inkluderar tillsyn. Länsstyrelsen anser att den bästa förutsättningen för ett effektivt, likvärdigt och hållbart kulturmiljöarbete är en sammanhållen förvaltning.

Rennäringen

Länsstyrelsen anser att utredningen håller en för låg nivå när det gäller beskrivningen av rennäringen, förståelse för hur rennäringen bedrivs och målkonflikterna mellan skogsbruket och rennäringen. Många av förslagen visar på en bristande förståelse för rennäringens behov som exempelvis förslaget om att införa samrådsplikt för plantering av främmande trädslag i renskötselområdena som ett sätt att stärka renskötselintressena. Men Svenska Samernas Riksförbund, SSR, vill förbjuda användningen av främmande trädslag i renskötselområdet.

Förutsättningar för renskötsel och samisk kultur har stark koppling till mark- och vattenanvändning. Med många parallella processer och en snabb utveckling i norra Sverige är det utmanande att kunna se och bedöma de kumulativa effekterna på renskötseln och i förlängningen vilken betydelse det har för den samiska kulturen. Länsstyrelsen saknar en analys av Skogsutredningens kumulativa effekter på rennäringen.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang lyfta att det behövs en ny renbetesinventering inom hela renskötselområdet. Den senaste genomfördes på 70-talet och det har sedan dess skett rätt omfattande förändringar på markväxtligheten beroende främst av de klimatförändringar som pågår. Inventeringarna ligger som grund för bland annat rennäringens riksintressen avseende betesområden och får följaktligen inte rätt säkerhet då växtligheten och med detta betesförutsättningarna förändras. Då rennäringens betesförutsättningar påverkar många av de markanvändningsfrågor som ständigt pågår blir en aktuell inventering alldeles nödvändig.

Synpunkter kapitel för kapitel

Kap. 1 Författningsförslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslag om rätt till ersättning enligt skogsvårdslagen 19§ (1.1); det behöver säkerställas att ersättning enligt denna regel har en budget som regleras efter behov och omhändertas löpande i efterföljande budgetår för att markägare inte ska bli lidande.

Länsstyrelsen tillstyrker förslag om ändring i jaktlagen 4§ (1.2) vilken tydliggör syftet med viltvården.

Länsstyrelsen avstyrker förslag om främmande trädslag (1.1 och 1.4).

Ändringen i miljöbalken 7 kap, 7§ (1.3) är olämplig, då det är oklart när den kan tillämpas samt att negativa konsekvenser för naturmiljön riskeras. Nuvarande möjligheter till upphävande av naturreservat bedöms som tillräckliga.

Förslaget om ändring av artskyddsförordningen (1.7) strider mot gällande EU-rätt.

Länsstyrelsen avstyrker införandet av skogsmarksskyddsområden (1.1, 1.3). De behov som finns kan mötas med utveckling av befintliga skyddsformer.

Angående biotopskyddsområden är det mer kostnadseffektivt att ta hand om de biotopskydd vi har genom att exempelvis utöka deras arealer så att skyddszoner i form av utvecklingsmark kan ingå så att de blir långsiktigt hållbara i stället för att häva befintliga och försöka etablera nya.

Kap. 4 Synliggör skogens klimatnytta

Förslaget om ett nytt sätt att redovisa skogens klimatnytta avstyrks. Beräkningar av substitutionsnytta ger en missvisande bild av klimatnytta från skogen relativt alternativa klimatåtgärder.

De beräkningsmodeller som används idag inom EU och FN är centrala för kontinuitet och säkerställer att beräkningar görs likartat mellan länderna. Dessa bör fortsatt utgöra utgångspunkten för beräkningar av klimatnytta från skogen.

Kap. 5 Ny syn på naturvårdsavsättningar och klimathänsyn

Den generella hänsyn som markägare uppmanas ta är inte tillräckliga för att skydda alla arter, särskilt EU-skyddade arter och känsliga fågelarter. Förslagen med ett utökat ansvar för markägare riskerar att leda till negativ påverkan på hotade, skyddade och störningskänsliga arter i skogsbruket och kan öka artskyddsbrott, främst på grund av det kräver betydande kunskaper. Om förslaget tas vidare, så behöver det kompletteras med myndighetsstöd till markägarna med underlag och rådgivning. Eventuellt även utveckla nationella inventeringar som görs tillgängliga för markägare.

Länsstyrelsen instämmer med utredaren i förslaget som handlar om att ta fram en ambition avseende skötsel av de undantagna områdena.

Förslaget om att ta fram en nationell förteckning över fågelarter och förslag till restriktioner är problematiskt. Det kommer vara svårt att hålla den korrekt och uppdaterad och det är svårt att för biologiskt komplexa frågor att använda sig av en förutbestämd fast ”mall”. Dessutom innebär den oförutsägbara förändringar i vilka arter som ska bedömas, som markägaren måste hålla sig uppdaterad om.

Utredningen förordar att jobba med bevarande av områden i stället för att gå på enskilda arter, Länsstyrelsen anser att det i grunden kan vara bra men att nuvarande lagstiftning och ambitioner till bevarande av områden inte räcker till för att upprätthålla populationer av arter på en tillfredsställande nivå. Om det ska fungera så måste stora satsningar göras inom bevarandeområdet och hänsynsarbetet inom skogsbruk och exploateringar.

Länsstyrelsen anser att ersättningsfrågan behöver tas om hand. Utredningen trasslar in sig i tolkningar om hur de olika förbuden gällande arter ska kunna undvikas för vissa näringar och åtgärder. Acceptera i stället EU direktivens implementering och arbeta därifrån med relevant rådgivning samt ersättning till dem som berörs av förbuden.

Länsstyrelsen avstyrker förslagen om att ett beslut om att bilda ett naturreservat och ett biotopskyddsområde uttryckligen ska kunna upphävas (5.4). Formellt skydd av skog gör mest nytta när man skyddar värdekärnor samlade i värdestrakter. Länsstyrelsen ser även att förslaget skulle kunna innebära att anslag för skydd av skog i stället används för att skydda områden med lägre naturvärden.

Förslaget om ersättning vid förbud mot avverkning tillstyrks (5.5). Det bör kompletteras med medel för ersättning.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att rätten till ersättning vid nekat tillstånd för avverkning i fjällnära skog avskaffas (5.5.1). I stället införs en rätt att kräva att ett skogsmarksskyddsområde (tidigare biotopskyddsområde) bildas på berörd del av fastigheten när en ansökan om tillstånd till avverkning i fjällnära skog har nekats. Länsstyrelsen delar utredarens slutsats att incitamenten för staten och markägaren att i stället ingå ett naturvårdsavtal anpassat för den enskilda situationen bör genom denna ändring öka.

De flesta förslagen i detta kapitel föreslås tas inom befintliga budgetramar. Det är inte möjligt att genomföra förslagen utan att tillsätta omfattande resurser. Till exempel kommer det vara tidsödande att ta fram den nationella listan över fågelarter, likaså behövs ökade resurser till arbetet med skydd av natur, ökade resurser för att Skogsstyrelsen ska kunna utföra sitt uppdrag både med rådgivning och tillsyn etc.

Kap. 6 Mer variationsrikt skogsbruk

Som ett led i ett variationsrikt skogsbruk för utredaren fram att det skulle vara fördelaktigt att tillåta markägaren bruka delar av sin fastighet mer intensivt, för att öka möjligheten att återskapa naturvärden och lämna mer hänsyn på andra arealer. Både produktions- och miljövärden skulle värnas och gynnas av det. Det anser länsstyrelsen är ett intressant förslag att arbeta vidare kring. Den kräver dock ytterligare utredning innan det går att påbörja en intensivare skogsbruksmodell enligt utredningens förslag.

Länsstyrelsen instämmer i att det behövs mer kunskap om hyggesfria brukningsmetoder. Vi saknar dock förslag som skulle leda till att sådana metoder vann insteg.

Kap. 7 Ökad rådgivning

Länsstyrelsen är enig med utredaren i den problembild som beskrivs. Utvecklingen med minskad rådgivning är klart bekymmersam.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att rådgivning ska utgöra en betydelsefull del av Skogsstyrelsens kärnverksamhet (7.4). Länsstyrelsen bedömer att mer statlig rådgivning efterfrågas av skogsbrukets aktörer och kan göra reell skillnad i skogen för att nå skogsvårdslagens båda mål.

Även länsstyrelserna kan ses som en genomförandepart genom de regionala skogliga råd som föreslagits ovan med utgångspunkt i skogsprogrammen.

Kap. 8 Ökad skogsproduktion

Förslaget om främmande trädslag (8.3) avstyrks. Länsstyrelsen motsätter sig att underlätta etablering av främmande trädslag. Riskerna med att föra in nya trädslag i stor skala är oöverskådliga och kommer förändra de skogliga ekosystemen i grunden. Om förslaget om ökad användning av främmande trädslag genomförs, behöver lagstiftningen ses över vad gäller ansvar för att motverka spridning av trädindivider och uppföljning av risker och konsekvenser.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Skogsstyrelsen får i uppdrag att se över sina föreskrifter om föryngringsåtgärder, i syfte att förbättra möjligheterna för en tillsyn som är relevant för ett gott föryngringsresultat (8.4).

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att Skogsstyrelsen inkluderar ungskogar i sin rådgivningsverksamhet (8.5).

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om gödsling (8.6). Tillförande av gödning förändrar skogens ekosystem i grunden. Utredningen tar inte upp befintlig kunskap om gödslingens påverkan på den biologiska mångfalden. De negativa konsekvenserna kommer att orsaka negativ påverkan på bland annat biologisk mångfald och med oklara konsekvenser för markens långsiktiga produktivitet. Gödsling ger även

negativa effekter på markväxande arter som bär och svamp samt på vattenmiljön.

Länsstyrelsen är positiv till askåterföring (8.7), och anser att uppdraget till Skogsstyrelsen ska vara att ta fram rekommendationer för hur askspridningen bör utföras med målet att uppnå miljökvalitetsmålet ”Bara naturlig försurning”. Askåterföringen behöver styras till rätt områden ur försurningssynpunkt.

Länsstyrelsen är positiv till ny standard och förenklad förrättningsprocess för skogsbilvägar (8.7). Skogsbilvägarna behöver anpassas till nya förutsättningar som förändrat klimat och tyngre fordon. Skogsbilvägarna är också viktiga bland annat för jakt, svamp- och bärplockning, annat friluftsliv, besöksnäringen samt för framkomlighet vid bekämpning av skogsbrand. I arbetet med standard bör samråd även ske med Vattenmyndigheten och Länsstyrelserna.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att länsstyrelserna ska få i uppdrag att göra en översyn av reservatsföreskrifter utifrån risken för skogsskador i reservaten och i skog i anslutning till naturreservat (8.8). Det finns i dagsläget inget som hindrar myndigheterna att göra en översyn av reservatsföreskrifterna när det anses nödvändigt. Länsstyrelsen bedömer att det endast är aktuellt i lokala fall, varför ett generellt uppdrag inte är påkallat.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att ett tydligt mål att förebygga och begränsa skador orsakade av vilt regleras i författning (8.9).

Länsstyrelsen menar att detta skulle öka tydligheten och ge ett större mandat för myndigheter och andra aktörer att arbeta mer aktivt med frågan. Effekterna av viltskador påverkar inte bara skogsbrukets lönsamhet utan även dess bidrag till klimatnytta och biologisk mångfald.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att revidera föreskrifterna om lägsta ålder för föryngringsavverkning i syfte att nivåerna för södra Sverige också ska gälla i norra Sverige (8.10). Länsstyrelsen konstaterar att förlängda omloppstider är en åtgärd som skulle ha stor klimatnytta. Länsstyrelsen anser vidare att de olika förhållandena för skogstillväxten över landet fortsatt bör beaktas i föreskrifter

Kap. 9 Nytt forskningsprogram

Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att det behövs en stärkt skogsforskning. Med ökad efterfrågan på skogsråvara, klimatförändringar, nya regelverk och nya förväntningar på hur skogen ska brukas behövs ett forskningsprogram med fokus på skogsskötsel.

SLU i Umeå, har etablerade forskningsmiljöer inom skogsekologi, skogsskötsel och interaktion med renskötsel och bör vara en naturlig bas för ett sådant program.

Kap. 11 Ett tydligare Sverige i EU

Länsstyrelsen stödjer förslaget om ett stående forum för samhällsgemensam omvärldsbevakning när det gäller skogsfrågorna. Detta forum bör utformas med förebild i det skogliga råd för skogsindustrins värdekedja som regeringen inrättat.

Länsstyrelsen välkomnar förslaget om att stärka Sveriges arbete med att bevaka och påverka EU:s skogspolitik. Regeringen bör också sträva efter ett nära samarbete med andra skogsnationer, särskilt Finland, men även med andra europeiska länder med omfattande skogsbruk.

För norra Sverige är skogsnäringen oerhört viktig och de fyra nordligaste regionerna har ett väl etablerat samarbete med syfte att bevaka policyutvecklingen i EU gällande skogen. Många av de föreslagna eller genomförda EU-regelverken som rör skogen vittnar om stor brist på kunskap om skogsbruk i allmänhet, och en total kunskapslucka om de ekologiska, ekonomiska och sociala förutsättningarna för norrländskt skogsbruk, i synnerhet. Därför ser Länsstyrelsen förslaget om en stärkt svensk närvaro i Bryssel som särskilt angeläget.

Kap. 12 Tydligare miljö kvalitetsmål

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att regeringen återkommande ger Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå etappmål för att tydligare styra miljömålsarbetet mot de uppsatta politiska målen (12.6). Detta ligger också i Miljömålsberedningens grunduppdrag.

Regeringen beslutar om preciseringar till miljö kvalitetsmålen och förändringar av befintliga. Länsstyrelsen ser inte tillräckliga skäl för att ändra preciseringarna enligt utredarens förslag. Dessa förändringar förbättrar varken produktions- eller miljö målen i skogsvårdslagen.

Utredarens bedömer att miljö kvalitetsmålet ”Levande skogar” ska följas upp och utvecklas med ett evidensbaserat arbetssätt (12.7). Länsstyrelsen anser att miljö målen redan bygger på en vetenskaplig grund. och att nuvarande ansvar för uppföljningen är fungerande. Däremot ser Länsstyrelsen positivt på att målen och deras respektive etappmål inom miljö målssystemet så långt möjligt uttrycks specifikt och är mätbara.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med strategen Mikael Bergström som föredragande.

Helene Hellmark Knutsson

Mikael Bergström